บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อระบบวนเกษตร ในสวนป่าแม่หอพระจังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายประจวบ ตรีจักร์

ตุลาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยในเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อระบบวนเกษตรในสวนป่าแม่หอพระ ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์[illegible] รวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ที่เป็นเกษตรกรในสวนป่าแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งทดสอบความเชื่อมั่นแล้ว ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ก. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย แต่งงานแล้ว มีอายุเฉลี่ย 52 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน สมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพแล้ว จำนวนเฉลี่ย 3 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน เช่นกัน มีที่ดินถือครองเพื่อการเกษตรของตนเองภายนอกสวนป่า และที่ดินเป็นของตนเองภายนอกสวนป่าเฉลี่ย 11 ไร่ ถือครองที่ดินในสวนป่าเองนั้นเฉลี่ย 10 ไร่

ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้เฉลี่ย 30,333.33 บาทต่อปี และมีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 20,218.75 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายจ่ายในการผลิตทางการเกษตรในสวนป่าเฉลี่ย 6,567.00 บาท ต่อปี และเป็นรายจ่ายอาชีพที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรภายนอกสวนป่าเฉลี่ย 1,973.50 บาท ต่อปี

เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้ และเข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม ใช้ระบบป่าไม้-กสิกรรมในการปลูก มีระยะเวลาการทำงานในสวนป่าแม่หอพระเฉลี่ย 14 ปี พืชเกษตรที่ปลูกร่วมในสวนป่า คือ ข้าวไร่ เฉลี่ย 5 ไร่ ข้าวโพด เฉลี่ย 9 ไร่ ถั่วลิสง เฉลี่ย 5 ไร่ ถั่วเขียวมัน เฉลี่ย 10 ไร่ รายได้อื่น ได้แก่ รับจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร และรับจ้างทั่วไป

เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านเทคนิคการผลิต และการนำระบบวนเกษตรไปใช้ในพื้นที่อื่นอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจด้านการเพิ่มผลผลิต และการถ่ายทอดความรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญกับหมวดราคาผลผลิต จำนวนผลผลิต และการได้รับการถ่ายทอดความรู้จากเพื่อนบ้าน

ข. ปัญหา และอุปสรรค

ปัญหาที่พบได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ของสวนป่าสาธิตหรือให้คำแนะนำการทำระบบวนเกษตร รวมทั้งอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลข่าวสาร นอกจากนั้นยังพบว่าแหล่งน้ำมีไม่เพียงพอ ไม่มีการบริการตรวจสอบสภาพความเป็นกรด-ด่างของดิน และทางสวนป่าไม่มีส่วนหาตลาดให้และไม่มีการประกันราคา

ABSTRACT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agriculture and Forestry Administration

FARMERS' SATISFACTION WITH AGROFORESTRY IN MAE HOPHRA PLANTATION, CHIANG MAI

BY

PRAJUAB TRIJAK

OCTOBER 2002

Chairman: Dr.Weerasak Prokati

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to investigate farmers' satisfaction with total yield increase and sustainability of agroforestry systems, as well as to find out their technology transfer, production techniques, problems and obstacles. The data were collected by pretested interview schedule from 40 farmers in Mae Hophra Plantation, Mae Tang district, Chiang Mai province. The findings were as follows:

A. Personal and socio-economic status

Most of the farmers were male, married, 52 years old on average, had completed the 4th grade of education, and had an average of 3 household members, all of whom contributed labor. They had an average of 10 rai of land in the plantation and 11 rai outside the plantation.

They had an average annual income of 30,333.33 baht and an average household expense of 20,218.75 baht/year. Their annual agricultural expense in the plantation was 6,657 baht and outside the plantation, 1,973.50 baht.

The farmers were members of the plantation group, attended all its meetings, and have been working in Mae Hophra plantation for 14 years. The average land areas used for planing other crops in their agroforestry systems were 5 rai for rice, 9 rai for corn, 5 rai for groundnut and 10 rai for green gram. Their additional incomes were from being hired in harvesting agricultural products and others.

The farmers had a high level of satisfaction with production techniques and application of agroforestry systems and a moderate level with yield increase and technology transfer, particularly prices and quantities of products and obtaining knowledge from neighbors.

B. Problems and obstacles

The farmers' problems were lack of plantation officers to demonstrate or give advice on agroforesty systems, insufficient water resources, no soil alkalinity test services, and no marketing services or price-guarantee systems.